

IFIKKs tilstandsrapport om studiekvalitet 2018

A) Statusbeskrivelse

Porteføljen

I 2015 ble det bestemt å endre det daværende bachelorprogrammet for antikk kultur og klassiske språk til kun å bli et program for klassiske språk. Samtidig ble det vedtatt å opprette en årsenhet i antikkens kultur. Årsenheten i filosofi ble vedtatt opprettet i 2016. I 2018 ble det vedtatt å opprette ett bachelorprogram for filosofi og ett for idéhistorie, og fase ut bachelorprogrammet for filosofi og idéhistorie. På idéhistorie hadde man sett en synkende tendens i antall førsteprioritetssøkere til bachelorstudiet. Ett mål med å ha et program for hvert studium var å gjøre idéhistorie som fag mer synlig.

I 2015 ble det også vedtatt å opprette to studieretninger på masterprogrammet for filosofi; én for antikkens filosofi og én for filosofi. Studieretningen for antikkens filosofi hadde til å begynne med et forkunnskapskrav i gammelgresk, og ingen kvalifiserte søkere. Kravet om gammelgresk ble fjernet for 2018-opptaket og det ble tatt opp fire søkere til studiet.

I 2017 ble det vedtatt å endre navnet på årsenheten, bachelorstudiet og masterstudiet i kunsthistorie til «Kunsthistorie og visuelle studier». Det nye navnet reflekterer i større grad fagets innhold og avdelingens kompetanse. Målet med å endre navnet var både å tydeliggjøre innholdet i studiet og å trekke flere søkere. I 2018 ble det ellers vedtatt å opprette to studieretninger på masterprogrammet for faget; én for kunsthistorie og visuelle studier og én for kuratering, kritikk og modernismens kulturarv. Bakgrunnen for dette var at kunsthistoriestudenter har gitt uttrykk for ønske om en tettere tilknytning til relevante sektorer, spesielt museumssektoren. Siden både søkningen til og gjennomføringen på MA i kunsthistorie har ligget lavere enn ønskelig, er det et uttalt mål med den nye studieretningen å øke antall uteksaminerte kandidater.

IFIKKs totale programportefølje består dermed nå av:

- 4 bachelorprogrammer: filosofi, idéhistorie, klassiske språk (to fagfordypninger) og kunsthistorie og visuelle studier
- 4 masterprogrammer: filosofi (to studieretninger), europeisk kultur (sammen med IKOS), klassiske språk (to studieretninger) og kunsthistorie og visuelle studier (to studieretninger)
- 4 årsenheter: antikkens kultur, filosofi, idéhistorie og kunsthistorie og visuelle studier

I tillegg vil IFIKK delta i UiOs tverrfaglige honoursprogram, og har søkt om å få opprette en BA-grad i filosofi, politikk og økonomi i samarbeid med Økonomisk institutt og Institutt for statsvitenskap.

IFIKK er også ansvarlig for UiOs største emne, examen philosophicum, noe som krever betydelige vitenskapelige og administrative ressurser. Fra høsten 2018 ble det innført en ny modell for undervisningen, som reduserte bruken av undervisningsressurser med rundt 20%.

Studiekvalitet

Søkertall og studiepoengproduksjon

Tabell 1. Kvote, førsteprioritetssøkere per studieplass og poenggrense ved opptak¹

Program	2014	2015	2016	2017	2018
HF1-ANT			14/1,7/35,7	14/2,4/38,7	14/1,7/45
HF1-FIL				24/5,7/45,9	24/4,9/48,2
HF1-IDE		15/4,3/47,3	15/3,8/47,6	15/2,6/45,2	15/2,6/47,8
HF1-KUN	35/3,7/38,1	15/4,4/44,2	35/3,7/43,8	35/3,5/38	35/4,5/45,9
HFB-ANT	25/0,6/34,4	20/1,1/32,1	13/0,9/0	13/1,5/29,4	13/1,8/34,4
HFB-FIDE-FILO	75/1,9/27,4	75/1,9/27,3	75/1,8/26,4	63/2,2/33,8	63/1,9/40
HFB-FIDE-IDE	35/1,6/28,2	30/1,4/29,4	30/1,4/31,1	30/0,9/29,6	30/1,5/35,8
HFB-KUN	75/1,6/30,8	75/1,9/28,6	75/1,5/29,2	75/1,3/28,2	75/1,6/30

Årsenhetene har generelt flere førsteprioritetssøkere per studieplass og høyere poenggrense ved opptak enn bachelorstudiene, noe som er vanlig ved HF. Årsenheten i klassiske språk har hatt et stabilt antall førsteprioritetssøkere, mens poenggrensen ved opptak har vært stigende. Årsenheten for filosofi har flest førsteprioritetssøkere per studieplass. Årsenheten for idéhistorie har hatt et synkende antall førsteprioritetssøkere per studieplass, mens poenggrensen for opptak har vært stabil. Årsenheten for kunsthistorie og visuelle studier har hatt en økning i både førsteprioritetssøkere per plass og poenggrense ved opptak.

Bachelorstudiet i klassiske språk har hatt en økning både førsteprioritetssøkere per plass og poenggrense ved opptak. Bachelorstudiet i filosofi har hatt et stabilt antall førsteprioritetssøkere per plass, men en stigning i poenggrense ved opptak. Det samme gjelder for bachelorstudiet i idéhistorie. For bachelorstudiet i kunsthistorie og visuelle studier er tallene stabile. Bachelorstudiene i klassiske språk og idéhistorie hadde i henholdsvis 2016 og 2017 færre førsteprioritetssøkere enn antall plasser. For klassiske språk førte det til at alle kvalifiserte søkere ble tilbudt plass. Alle bachelorstudiene har tidvis hatt en poenggrense på under 30 poeng, men alle ligger over i 2018. Vi anser per i dag søkertallene og søkerkvalitet som tilfredsstillende på alle fag, selv om det er rom for forbedring, spesielt på BA i kunsthistorie og visuelle studier.

Søkningen til exphil er hovedsakelig en funksjon av eksterne variabler, men vi har de senere årene sett en viss økning i tilstrømningen til emnet. Seminarvarianten av emnet tilbys i utgangspunktet kun (men til alle) programstudenter, og enkeltmestudenten gis kun plass på seminarer dersom oppsatte grupper ikke fylles opp. IFIKK arbeider med å bedre forutsigbarhet når det gjelder antall studenter, for å kunne tilpasse antall seminargrupper som tilbys, og optimalisere oversikten over egen ressursituasjon.

¹ Tallene er hentet fra programlederrapporten og programlederrapport med studieretninger i Tableau 15. januar 2019. Poengberegningen gjøres med utgangspunkt i karakterene fra videregående. Karaktersnittet regnes om til karakterpoeng. Deretter blir andre poeng lagt til. Karakterpoengene er gjennomsnittet av karakterene ganget med 10. Et gjennomsnitt på 4,5, gir 45 karakterpoeng. Poeng som legges til er f. eks. realfagspoeng (0,5 -1), språkpoeng (0,5-1) og poeng for folkehøyskole eller militærtjeneste eller høyere utdanning (inntil 2 poeng).

Tabell 2. Kvote, førsteprioritetssøker per studieplass² og poenggrense ved opptak³

Program	2014	2015	2016	2017	2018
HFM2-ANT	5/1,2/2,6	5/1,4/3,4	5/1/3,3	5/0,6/4,9	5/0,8/2,8
HFM2-FIL	30/ 2,2/2,6	30/2,9/2,5	30/2,4/3	30/2,7/3,1	30/3,2/3,4
HFM2-EKUL		30/0,9/2,5	30/0,6/3	30/0,8/3,2	30/0,7/2,5
HFM2-KUN	36/1,4/2,75	36/0,9/2,5	36/ 1,1/2,5	36/1,5/2,7	36/1,4/2,8

Masterstudiet i klassiske språk har hatt en synkende andel førsteprioritetssøkere per plass. Alle kvalifiserte søkere får plass på dette studiet. Karaktersnittet har (på grunn av svært små tall) variert stort, fra nær midt mellom C og D til nærmere A. Masterstudiet i filosofi har hatt en økning i antall førsteprioritetssøkere per plass. Med unntak av i 2018 har alle kvalifiserte søkere fått plass på studiet. I 2018 var karakterkravet for å komme inn på filosofi nær midt mellom C og B. Filosofi er forøvrig det eneste av masterprogrammene som tar opp omtrent så mange studenter som det er plasser (med unntak av klassiske språk i 2014). Det er foreløpig relativt få (fire) studenter ved MA-graden i antikkens filosofi, og vi har derfor innført flere ressursparende tiltak her, slik at den samlede ressursbruken per student er relativt lik den vi har på andre MA-programmer. Vi vil også ta graden opp til ny vurdering neste år. Europeisk kultur og masterprogrammet i kunsthistorie og visuelle studier har vært forholdsvis langt fra å fylle opptakskvotene. På EKUL sees det på motivasjonsbrev i tillegg til karaktersnitt. På masterprogrammet for kunsthistorie og visuelle studier har laveste karaktersnitt ved opptak vært under C i hele perioden. Som nevnt vil programmet fra høsten 2019 imidlertid ha to studieretninger, én for kunsthistorie og visuelle studier og én for kuratering, kritikk og modernismens kulturarv. Vi antar at dette vil føre til at det blir flere søkere til programmet.

Tabell 3. Studiepoengproduksjon på IFIKKs emner totalt

FS-sted	2015	2016	2017	2018
Exphil og exfac *	25 540	29 000	31 020	31 280
Filosofi	6 940	7 610	8 520	9 000
Idéhistorie	6 130	5 520	5 190	5 920
Klassiske fag	2 110	1 915	2 460	3 195
Kunsthistorie	7 950	9 035	9 860	9 780
Sum IFIKK	48 670	53 980	57 050	59 175

*Exfac fra 2016

IFIKK har hatt en stigende studiepoengproduksjon gjennom hele perioden. På exphil/exfac har den de siste tre årene ligget relativt jevnt.

På klassisk har studiepoengproduksjonen gått opp hele 30 % fra 2017 til 2018. Dette kommer av at man har valgt å slippe til inn enkeltemnestudenter i langt større grad enn tidligere på ANT -emnene. Klassiske språk er relevant som en del av en rekke andre studier, og eksterne studenter har vist seg å være en viktig ressurs.

Studiepoengproduksjonen på filosofi og kunsthistorie har gått opp henholdsvis 30% og 23% siden 2015. På idéhistorie gikk studiepoengproduksjonen opp 14% fra 2017 til 2018 opp etter nedgang de foregående år. Økningen var størst for bacheloremnene (22%). Det er vanskelig å vite hva økningene skyldes men det er å håpe at i det minste noe av økningene skyldes vår innsats med å følge opp studentene på ulike måter.

²Tallene er fra programlederrapporten i Tableau 17.01.2019.

³ Hentet fra FS-rapport 101.002 17.01.2019. Ved opptak regnes bokstavkarakterene om til tall. Tallet 2 tilsvarer karakteren D, tallet 3 tilsvarer en C, 4 tilsvarer en B og 5 tilsvarer en A. Minstekravet for å komme inn på master er C i snitt på fordypningen/80-gruppen i faget, men for de som har et karaktersnitt på midt mellom C og D rundes det opp til en C.

Gjennomføringstall

Exphil

Exphil er endring, der omlegging av seminarvariantens form skjedde høst 2017 og pensum vil endres vår 2020. Exphil er nå mindre undervisningskrevende, med færre seminarer (14 redusert til 7), men flere fellesforelesninger (14 økt til 20).

Tabell 4. Registrerte, undervisningsmeldte og møtte til eksamen, exphil.

EXPHIL03 - vår 2016 - høst 2018						
EXPHIL03 - totalt	2016V	2016H	2017V	2017H	2018V	2018H
Semesterregistrert	2280	2653	2280	2476	2199	2525
Undervisningsmeldt	2012	2369	1974	2282	1982	2356
Kandidatnummerert	1850	2056	1732	2120	1885	2215
Møtt til eksamen	1481	1723	1447	1776	1514	1829

De siste tre årene (det vil si før og etter ny ordning ble innført) har antallet påmeldte og antallet som avla eksamen vært nokså stabilt, ca 2200 påmeldt/1550 møtt eksamen om våren og ca. 2550 påmeldte /1780 avlagt eksamen om høsten (med en oppadstigende kurve – totalt 1829 møtte til eksamen høst 2018).

Tabell 5. Undervisningsmeldte og møtt til eksamen, seminarvarianten

EXPHIL03-seminarvarianten (semesteroppgave og 2-timers hjemmeeksamen)						
	2016V	2016H	2017V	2017H	2018V	2018H
Undervisningsmeldt	1363	1733	1316	1797	1460	1501**
Kandidatnummerert	1145	1447	1161	1409	1137	1428
Møtt til eksamen	1106	1397	1137	1387	1082	1401

*Ov erført pga manglende oppmøte (helt eller delvis) eller manglende/ikke godkjent obligatorisk oppgave

** Tall fra nov ember, etter at flere studenter allerede er ov erført

De aller fleste studentene melder seg på seminarvarianten av exphil. Her har vi en del frafall, men vi har ikke tall på hvor mange av disse som endrer løp og faktisk avlegger eksamen på selvstudiumsvarianten i stedet (et tilbud de har til langt ut i semesteret). Siden omleggingen av seminarvarianten inkluderte flere obligatoriske aktiviteter (to skriftlige innleveringer i tillegg til oppmøte), er det interessant å se om dette fører til større frafall: T all materialet vårt er ikke godt, vi har tall fra to semestre å sammenligne med (høst 2017 og vår 2018 versus semestrene rett før omlegging). Mens frafall fra seminarvarianten de to semestrene før omlegging var på 17-20%, er den for de to første semestrene etter omlegging 20-22%. Her er det såpass få semestre og små marginer å snakke om, at det er uklart om vi kan si at flere faller fra med den nye modellen.

På selvstudiumsvarianten møter knapt halvparten av de oppmeldte til eksamen, men etter omlegging har antallet oppmeldte gått omtrent like mye opp som antall overførte fra seminarvarianten. De to siste semestrene ser vi også en tydelig økning i antallet som møter til eksamen, men denne økningen er mindre enn overføringen fra seminarvarianten. Dette kan tyde på at en god del studenter som ikke får de obligatoriske aktivitetene på seminaret godkjent, velger å melde seg på exphil igjen et senere semester heller enn å ta selvstudiumsvariantens skoleeksamen.

Strykprosenten på exphil, basert kun på tall fra høst 2017 i sammenligning med tidligere semestre, er bemerkelsesverdig stabil før og etter omlegging – ca 4% stryk på seminarvarianten og 30% på selvstudiumsvariantens skoleeksamen.

Tabell 6. Undervisningsmeldte og møtte til eksamen, skoleeksamen

EXPHIL03-selvstudium (skoleeksamen)	2016V	2016H	2017V	2017H	2018V	2018H
Undervisningsmeldt	649	636	658	866	835	855
Overført fra seminarvarianten*	52	29	38	295	234	172
Kandidatnummerert	705	623	571	688	750	787
Møtt til eksamen	375	326	310	378	432	428

Engelsk exphil følger seminarmodellen, men all undervisning og pensum er på engelsk. Tilbudet inngår ikke i tallene som ligger til grunn for beskrivelsen over. Tilbudet har mellom 75 og 100 påmeldte de siste se mestrene, og gitt at disse studentene tilbys 3-4 seminargrupper og en forelesningsrekke på 20 forelesninger, er dette et relativt timekrevende studietilbud. Samtidig brukes hovedsakelig undervisningskrefter som ikke kunne brukes på vanlig exphil (vitenskapelig ansatte som ikke ennå underviser på norsk).

IFIKKs programmer

Under angis andelen som gjennomfører til studienes normerte tid. Studenter som har fått innvilget redusert progresjon inngår i statistikken, noe som gjør at resultatene fremstår noe dårligere enn realitetene.

Tabell 7. Andel som fullfører grad (gjelder kullene 2010-2015(BA)/2011-2016(MA))⁴

Program	Normert	Pluss 1 semester	Pluss 2 semester	Pluss 3 eller mer
HFB-ANT	14,8%	16,2%	17,6%	17,6%
HFB-FIDE-FILO	23,5%	26,4%	29,3%	31,5%
HFB-FIDE-IDE	18,7%	23,1%	25,3%	27,5%
HFB-KUN	23,2%	26,1%	29,1%	32,0%
HFM2-ANT	21,1%	26,3%	36,8%	36,8%
HFM2-FIL	38,0%	50,4%	58,9%	65,9%
HFM2-EKUL	51,5%	51,5%	60,6%	60,6%
HFM2-KUN	28,7%	43,4%	51,2%	66,7%

Andelen som fullfører til normert tid er klart størst på EKUL, hvor det har vært en ekstra satsning på oppfølging av studentene som følge av at EKUL har vært et forsterket masterprogram. Fullføringen etter tre semestre eller mer vil ventelig øke når EKUL har eksistert i flere år (programmet hadde sitt første opptak i 2015). Gjennomføringen på klassisk er svært lav, også etter tre semestre på overtid.

Tabell 8. Fullføring til normert tid per studiekull årshetene⁵

Program	Kull 2013	Kull 2014	Kull 2015	Kull 2016	Kull 2017
HF1-ANT				2 stud./10%	4 stud./20%
HF1-FIL					4 stud./22%
HF1-IDE			13 stud./57%	8 stud./40%	13 stud./65%
HF1-KUN	10 stud./20%	17 stud./35%	17 stud./49%	16 stud./53%	19 stud./41%

⁴ Tallene er hentet fra programlederrapportene i Tableau 15. februar 2019. Bare høstkullene er tatt med.

⁵ Hentet ut av programlederrapporten i Tableau 30. og 21. januar 2019. Gjelder også for de tilsvarende tallene for bachelor- og masterstudiene.

Årsenhetene i antikkens kultur og filosofi har hatt lav gjennomføring til normert tid i de 1-2 årene de har vært tilbudt, mens årsenheten i idéhistorie ligger høyere. For 2017-kullet var gjennomføringen til normert tid hele 65%. Gjennomføring til normert tid har vært stigende på årsenheten i kunsthistorie. For 2016 kullet var den på 53%.

Tabell 9. Fullføring til normert tid per studiekull⁶ bachelor

Program	Kull 2012	Kull 2013	Kull 2014	Kull 2015
HFB-ANT	4 stud./18%	2 stud./6%	3 stud./18%	3 stud./16%
HFB-FIDE-FILO	13 stud./18%	21 stud./29%	22 stud./28%	18 stud./23%
HFB-FIDE-IDE	9 stud./26%	7 stud./19%	8 stud./23%	5 stud./14%
HFB-KUN	15 stud./22%	20 stud./27%	19 stud./27%	16 stud./22%

Gjennomføringen til normert tid er under 30% på alle våre bachelorprogrammet. Lavest er den på klassiske språk og høyeste er den på bachelorprogrammene for filosofi og kunsthistorie. T allene er forholdsvis stabile over tid, og vi kan dessverre ikke se noen tendens til forbedring. Gitt den relativt store økningen i studiepoengproduksjon siden 2015 (se over), forventer vi imidlertid at dette i noen grad vil reflekteres i gjennomføringstall over tid.

Tabell 10. Fullføring til normert tid per studiekull master

Program	Kull 2012	Kull 2013	Kull 2014	Kull 2015	Kull 2016
HFM2-ANT	1 stud./20%	1 stud./25%		1 stud./33%	
HFM2-FIL	8 stud./36%	10 stud./42%	7 stud./39%	10 stud./42%	13 stud./46%
HFM2-EKUL				10 stud./56%	7 stud./47%
HFM2-KUN	7 stud./23%	9 stud./39%	3 stud./14%	7 stud./54%	1 stud./7%

Gjennomføringen på masterprogrammene er langt bedre enn på BA, også til normert tid. Masterprogrammet for klassiske språk har lavest andel studenter som fullfører til normert tid, men også så få studenter at det er krevende å bygge kultur. På filosofi har andelen som fullfører til normert tid vært økende. På masterprogrammet for kunsthistorie har andelen som fullfører til normert tid vært svært varierende, fra 54% for 2015 kullet til 7% for 2016 kullet.

Når det gjelder andre kilder til informasjon om kvalitet på studiene, har IFIKK, med unntak av exphil, dessverre ikke hatt tilsynsensor eller eksternt bedømmersensor de siste årene. Et eksternt blikk på karaktersetning har i stedet kommet ifra *intern* medsensor. Vi går nå tilbake til også å ha en eksternt tilsynsensor på alle våre fag. I tillegg til periodiske evalueringer, henter IFIKK også inn informasjon om studentenes opplevelser gjennom spørreundersøkelse til førsteårsstudenter samt mentor- og kullansvarsordninger.

Periodiske evalueringen avdekker ingen store kvalitetssvikter, men vi har grepet fatt i noen enkeltemner som har fungert dårligere, noe som enten fremkommer av gjennomføringstall, eller via tilbakemeldinger fra studentene. På filosofi rapporteres om visse utfordringer knyttet til omfang og vanskelighetsgrad av pensum til FIL1001. Noen endringer er allerede gjort for å adressere dette problemet, og prosessen vil bli fullført ifm. undervisning av emnet høsten 19. På kunsthistorie er flere studenter mindre fornøyd med emnet KUN4010 *Introduksjon til metodologi og oppgaveskriving*. Innføringen av det nye førstesemesteremnet KUN1003 *Introduksjon til visuelle studier* (høst 2018) på kunsthistorie, har imidlertid vært svært vellykket, med god gjennomføring og gode evalueringer. På klassisk er det stadig relativt lav gjennomføring på introduksjonsemnene i gresk og latin, til tross for svært aktivt arbeid for å bedre tallene. Høsten 2018 satset man på tilrettelegging av digitale læringsressurser på innføringskurset i latin, og hadde også bedre gjennomføringstall enn på mange år. Gitt det begrensede tallgrunnlaget, er det vanskelig å si med sikkerhet om dette er et resultat av tiltakene, eller tilfeldige variasjoner. IFIKK vil imidlertid arbeide videre med digital støtte til språkundervisningen.

⁶ Studiekull regnes ut fra når studentene første gang fikk opptak til studiet.

På idéhistorie har det blitt arbeidet særlig aktivt for å følge opp studentene på innføringsemnene IDE1104 og IDE1105, og antall beståtte øker over tid. IDE 2025 Fremmedfryktens idéhistorie var et svært populært emne med 26 beståtte kandidater. Studentene var svært fornøyde med emnet, og det var nesten ikke frafall. IDE3090 *Bacheloroppgave* er fra våren 18 gjort obligatorisk.. Studentene er svært begeistret for dette emnet, ikke minst for den solide oppfølgingen. Emnet fungerer som en avslutning på graden, og 18 kandidater tok emnet i 2018.

Studiebarometeret

BA	Filosofi og idéhistorie	Klassiske språk	Kunsthistorie	Snitt av HF
Undervisning	4,0		3,7	3,8
Tilbakemeldinger	3,3	4,6	3,7	3,4
Forventninger	3,6	4,9	3,8	3,6
Læringsmiljø	3,9	4,5	3,5	3,8
Organisering	4,1	4,4	4,2	3,6
Tilknytning til arbeidslivet	2,2		3,1	2,6
Inspirasjon	4,0	4,8	4,4	

På BA-nivå scorer IFIKKs fag stort sett ikke svært forskjellig fra snitt av HF-utdanninger på Studiebarometeret. Det er imidlertid verdt å merke seg at klassiske språk – som har svært dårlige tall når det gjelder gjennomstrømning, derimot scorer svært høyt i Studiebarometeret. Filosofi- og idéhistorie scorer (ikke overraskende) relativt lavt på tilknytning til arbeidslivet, mens kunsthistorie ligger litt lavere enn ønskelig på indeksen for læringsmiljø. Kunsthistorie ligger stort sett ganske likt med sammenlignbare tilbud, om enn noe lavere på læringsmiljø og høyere på organisering.

Sammenlignet med konkurrerende studieløp i Norge, ligger FIDE-programmet på IFIKK noe lavere enn tilsvarende tilbud når det gjelder tilbakemeldinger, men noe høyere på organisering, undervisning og læringsmiljø. Alle fagene på IFIKK ligger relativt høyt på indeksene for organisering og inspirasjon.

MA	Filosofi	Kunsthistorie	Snitt HF
Tilbakemeldinger	3,9	3,6	3,8
Forventninger	3,8	4,1	3,9
Læringsmiljø	3,6	3,7	3,8
Organisering	3,9	3,2	3,6
Inspirasjon	4,3	4,1	-

Det fins ikke tall for klassiske språk eller EKUL på MA-nivå, og både filosofi og kunsthistorie ligger ganske tett på nasjonale snitt på alle indekser. Kunsthistorie har tydelig dårligere score enn filosofi når det gjelder organisering, men dette er også et felt der fagmiljøet nå setter inn flere tiltak.

Publikasjonsraten hos våre ansatte er gjennomgående jevn og god. På enkelte av fagene foretas undervisningen i førstesemester i stor grad av ansatte uten forskningstid i stillingen, og dette er en problemstilling vi er oppmerksomme på.

Vi bruker også andre kilder for å innhente informasjon om studiekvalitet, som en årlig spørreundersøkelse blant førsteårsstudentene, samt ulike mentor- og kullansvarsordninger. Ingen av disse kildene avslører kvalitetssvikt, men de fungerer som spore til mindre forbedringer og endringer, f.eks. når det gjelder optimal plassering av emner i studieløpet.

Internasjonalisering

IFIKK arbeider bevisst med å øke mobiliteten på instituttet. Søkertallene har vært ganske stabile de siste åene, men det er et ønske om økt mobilitet blant studentene. Vi ser at de store fagområdene, som filosofi og kunsthistorie, står for størstedelen av utvekslingen, mens vi fortsatt sliter med å få klassiske språk og idéhistorie til å reise ut. Idéhistorie har en ekstra utfordring i at det ikke finnes mange steder med samme fagområde, og at idéhistorie har få egne avtaler.

For å få en økt mobilitet og en økt bevissthet blant studenter så vel som fagansvarlige har vi satt inn flere tiltak:

- Hver høst gjennomføres det nå egne fagvise utvekslingsmøter med fagleder, studiekonsulent og internasjonaliseringskonsulent tilstede. Dette for å signalisere at utveksling er en del av utdannelsen deres på faget og det gir mulighet for å spisse informasjonen til spesielt relevante avtaler. På våren fortsetter vi med instituttvise møter, slik det har vært tradisjon for tidligere.
- Alle programmene har gått gjennom sine avtaleporteføljer og programsider for «studier i utlandet» og alle sidene er redigert med nye anbefalinger og en mer fagstisset tekst for «hvorfor reise på utveksling». Alle programmer har tydelig merket utvekslingsopphold i anbefalt plan for oppbygging og gjennomføring.
- Nye avtaler er inngått der det er faglig samarbeid, og med spesielt fokus på engelskspråklige universiteter, da det er et språklig hinder for en del studenter å skulle reise til franske, spanske og tysktalende universiteter.

Videre arbeid og nye tiltak:

- Hvert fagområde er bedt om finne en faglig «utvekslingsambassadør» som kan snakke litt om utveksling på noen utvalgte forelesninger. Gjennomføringen skal være midt i semesteret, for å holde fokuset oppe på utveksling i perioden etter infomøtene som kommer i forkant av fristene dor å søke utveksling.

IFIKK har som mål at studentene skal se på utveksling som en naturlig, og nødvendig del av sin utdanning, og mener tiltakene som nå er satt i system vil bidra til dette målet. Det er også viktig at vi fortsetter fokuset på gode, fagbaserte avtaler for våre studenter. Vi har et godt emnetilbud på engelsk, og har dermed også mulighet for å skaffe gode avtaler fremover.

Arbeidslivsrelevans

På idéhistorie har EKUL allerede et svært populært praksisemne, og idéhistorieprogrammet har satt ned en hurtigarbeidende komité som utarbeider et nytt praksisemne på BA.

Kunsthistorie har emner på BA-nivå som er rettet mot studenter som er interessert i museumsarbeid: KUN2250 *Kunstsamlinger og museer* og KUN2210 *Kunstformidling*. I tillegg starter vi høsten 2019 en ny masterretning, *Kuratering, kritikk og modernismens kulturarv*. Her vil studentene ha praksisplass ved en kunstinstitusjon og arbeide med et master-essay som tar utgangspunkt i praksisplassens samling, prosjekt, osv.

På filosofi får vi tilbakemeldinger fra studentene om at de ønsker økt arbeidslivsrelevans. Faget har siste året hatt et større fokus på de overførbare ferdigheter våre programmer gir våre studenter. FIL2104 / FIL4700 og FIL4300 har også hatt ekskursioner. Utover dette har vi for tiden dessverre ikke ressurser til å gjøre store løft på dette feltet.

Klassisk satser også på overførbare ferdigheter. I tillegg tilbyr klassiske fag også et frivillig (men anbefalt) praksisemne på masternivå (ANT 4900) der kandidaten kan jobbe som hospitant ved en arbeidsplass i Norge som f.eks. Nasjonalbiblioteket, Universitetsbiblioteket, Riksarkivet eller andre kultur- eller næringsinstitusjoner. I 2016

inngikk IFIKK en avtale med Institutt for lærerutdanning og skoleforskning om å tilby fagdidaktikk i latin, med praksisplass på Oslo katedralskole.

Når det gjelder arbeidslivsseminarer har dette blitt arrangert på ulike måter ved de forskjellige fagene. På kunsthistorie arrangeres det en karrieredag på høsten. På programmet 2018 var det innlegg fra Karrieresentret ved UiO og fem kunsthistorikere fra arbeidslivet utenfor universitetet. På klassisk ble det høsten 2018 holdt en såkalt karrierelunsj. Til denne inviterte vi alle programstudentene på faget, og en rekke klassikere i forskjellige yrker, som gjorde rede for sine virksomheter og yrkesmuligheter for klassikere. Vi fikk positive tilbakemeldinger fra de fremmøtte, og har inntrykk av at dette var et tiltak det var behov for. På filosofi har fagutvalget de siste par årene arrangert et møte om utveksling og arbeidslivi mottaksuken, med studenter som hadde reist på utveksling og tidligere studenter som forteller om sine erfaringer fra arbeidslivet.

Læringsmiljø

Alle fagene har mottaksuker med tydelig faglig innhold. Klassisk gjør mer ut av mottaksuken enn våre øvrige fag. Der går de nye bachelor- og årsenhetsstudentene gjennom et tre dagers kursopplegg som skal forberede dem for studiene. På klassisk bidrar dessuten alle faglig ansatte i mottaksuken. På alle fagene holder imidlertid vitenskapelig ansatte smakebitsforelesninger for de nye studentene i mottaksuken. På klassisk blir det i tillegg holdt en forskerkavalkade hvor forskerne fra seksjonen presenterte sin forskning. På idéhistorie er det en introduksjon til idéhistorisk teori og metode. Det blir arrangert lagquiz med faglige og praktiske spørsmål for de nye studentene på idéhistorie og klassisk. For de nye studentene på filosofi har det i flere år vært en egen bolk med forventingsavklaringer.

På filosofi og kunsthistorie er det et arrangement de nye masterstudentene, hvor de hadde anledning til å møte potensielle veiledere for masteroppgaven. De ansatte ved idéhistorie deltar ellers svært aktivt i studiestarten for EKUL, selv om programmet administreres av IKOS⁷.

Alle fagene har ellers aktive fagutvalg som bidrar sterkt i mottaksuken og ellers i året. I mottaksuken er det blant annet tradisjon for at fagutvalgene arrangerer en felles hyttetur for de nye studentene. Ellers bidrar fagutvalgene med slikt som arrangement av faglige seminarer (til dels i samarbeid med faglig ansatte) debattkvelder, en årlig studietur til utlandet, filmkvelder og fester.

Høsten 2017 ble det innført en mentorordning på filosofi, som gikk ut på at alle nye bachelor- og årsenhetsstudenter fikk en mentor i lærerstaben ved semesterstart. Mentorene inviterte til et gruppemøte tidlig i semesteret og til en individuell samtale senere på høsten. I tillegg fikk professor Øvind Rabbås et kullansvar. Som kullansvarlig inviterte han førsteårsstudentene til egne kullmøter. I tillegg nedsatte han en referansegruppe blant studentene for å undersøke hvordan de opplevde det første studieåret og mulige grunner til frafall.

Vi har også (fra og med høsten 18) foretatt endringer i opplegget på samtlige av innføringsemnene i filosofi med henblikk på bedre gjennomføring. Vi har innført obligatorisk fremmøte på deler av gruppeundervisningen, vi har innført en relativt utstrakt bruk av Canvas gjennom både obligatoriske gruppediskusjoner og såkalt "hverandre-vurdering" på enkelte skriftlige innleveringer (men de vil på ethvert emne med skriftlige innleveringer også få individuelle tilbakemeldinger av lærere) og vi deler studentene inn i kollokviegrupper alt ved undervisningsstart. Gjennomføringen på samtlige innføringsemner i filosofi steg sammenliknet med tidligere år, og selv om det er tidlig å trekke noen konklusjoner, håper og tror vi at disse tiltakene kan ha hatt en positiv effekt.

⁷ Det er et generelt utfordrende å rapportere på aktiviteter av tverrfaglig karakter. EKUL-programmet administreres frem til høstsemesteret 2019 ved IKOS, men mange av aktivitetene involverer lærerressurser og studenter ved IFIKK, dette gjelder f.eks. også slike ting som utveksling.

På vårsemesteret holdes det for øvrig et møte for alle førsteårsstudenter på filosofi om valg av emner for høstsemesteret. Studentene gis der hjelp til valg av støttefag. I tillegg blir det gitt informasjon om å reise på utveksling.

De nye masterstudentene på filosofi blir tildelt mentorer gjennom det obligatoriske emnet FIL4080 - Oppgaveseminar i filosofi, som fra høsten 2019 vil bli erstattet av et emne i filosofisk metode og praksis.

Førsteåret på bachelorprogrammet i idéhistorie er utformet slik at studentene har intensiv seminarundervisning på emnene de er normert satt opp til å ta, både på innføringsemnene og på Exphil og Exfac. Slik forsøker vi å sikre tett faglig oppfølging for de nyeste studentene, med fokus på deltakelse i undervisningen, skrivetrening, innføring i akademisk håndverk og gjennom skriftlige tilbakemeldinger, et undervisningsopplegg som også er ment å styrke gjennomføringsgraden. Høy undervisningstetthet bidrar også til å styrke kullfølelsen, slik at studentene møter sine medstudenter oftere i undervisningssammenheng, noe vi også håper bidrar til mindre frafall. Når det gjelder oppfølging av bachelorstudenter, også etter førsteåret, fungerer Anne Helness som faglig mentor for alle studentene på programmet.

Høsten 2018 ble det avholdt et oppfølgingsmøte for årsenhetsstudenter på antikkens kultur, i den hensikt å få tilbakemeldinger på om de var fornøyde med studiet og hvilke hensikter de hadde med det. Det observeres at årsenheten i noen grad fungerer som et springbrett til bachelorprogrammet, og vi mener det derfor er viktig å inkludere disse studentene i fagmiljøet, samt at det er viktig at programmet holder høy kvalitet. ANT -emnene, som er tilknyttet årsenheten, bidrar til å lage et større miljø for våre bachelorprogramstudenter, siden så mange studenter fra andre programmer tar dem.

For å sikre at studentene klarer de krevende språkstudiene, gis det et frivillig åtte timers kurs i norsk grammatikk, i forbindelse med introduksjonsemnene i latin og gresk. Dette fordi vi erfarer at studenter ikke kan elementære grammatiske begreper de vil være avhengige av, når de begynner studiene.

Førsteårsstudentene på bachelorstudiet i kunsthistorie får i høstsemesteret tilbud om veiledning om sammensetning avgrad og karrierevalg. De siste årene er veiledningen tilbudt av Brigitte Stolpmann, som utover å være faglærer også har praktisk erfaring fra kunstfeltet og derfor har gode forutsetninger for å gi den.

Det var flere større tiltak for læringsmiljøet på kunsthistorie i 2017 og 2018, navneendring og oppretting av ny studieretning på master er alt nevnt. Et siste tiltak var forelesningsserien *The Infinite Image* som startet høsten 2018 med internasjonale gjesteforelesere. Formålet var å skape blest rundt IFIKKs tilbud i kunsthistorie.

B) Instituttledelsens helhetlige strategiske vurdering

Basert på gjennomgangen i del A:

- Gitt at IFIKK har en anstrengt ressursituasjon, er det svært ønskelig at hvert enkelt fag, og ideelt sett hvert enkelt emne, er så bærekraftig som mulig. Vi har derfor innført som norm at for emner som over tid har hatt relativt få studenter (BA < 15, MA < 8) skal tiltak (markedsføring, sammenslåing, nedleggelse, redusert hyppighet) alltid vurderes. De siste årene har IFIKK hatt en god utvikling innen studiepoengproduksjon, som vi håper er en trend. Imidlertid har dette foreløpig ikke forplantet seg til statistikken for gjennomføring.
- Det er forholdsvis god gjennomføring på MA-nivå, men, siden dette er studenter som trolig både har realistiske forventninger og høy motivasjon, ligger frafallet fremdeles høyere enn ønskelig. IFIKK har derfor innført en 0-visjon for frafall, der hvert tilfelle av frafall skal undersøkes av undervisningsleder for å finne om det fins mulige tiltak som kunne forhindre det. Kunsthistorie, som har de svakeste gjennomføringstallene på MA, arbeider aktivt både med tiltak på eksisterende studieløp, og å utarbeide et nytt, mer yrkesrettet løp. På

klassisk, som har svært få MA-studenter, søker IFIKK nå om å opprette en engelskspråklig MA-grad, for å legge bedre til rette for internasjonale studenter, og dermed få flere kandidater. Ellers har studieløpet på masterprogrammet i filosofi blitt justert, ved større tilrettelegging for 30 poengs masteroppgave og prosjektbeskrivelseseminar i andre semester i stedet for første. (Det siste er for at studentene skal være bedre rustet til å velge prosjekter for masteroppgaven som er knyttet til fagmiljøets ekspertise.)

- Gjennomføringstall på årsenhetene i klassisk og filosofi er lave, til tross for høye opptakskrav. Begge årsenhetene er ganske nye, og det er mulig at tallene blir bedre over tid. Det er viktig å finne ut hva slags frafall det her er snakk om – f.eks. er det vesentlig å vite om årsenhetsstudentene til tross for at de ikke fullfører, avlegger relativt mange eksamener.
- På BA ligger frafallet svært høyt på alle våre programmer. Trolig er en del av dette frafallet ikke reelt frafall, men studenter som enten aldri begynner på programmet, eller som søker opptak uten å ha intensjon om å gjennomføre hele programmet. Til tross for dette er tallene alarmerende, og vi har derfor de siste årene arbeidet aktivt med å hente inn mer kunnskap om studentenes opplevelse av programmene, og med å gi dem muligheter til kontinuerlig tilbakemelding, både gjennom spørreundersøkelser og ulike former for mentorordninger/kullansvar. I oppfølgingen av dette har vi særlig sett på studieløp for de ulike programmene, men også modifisering eller særlig oppfølging av enkeltemner som fungerer som flaskehals.
- Selv om IFIKK i fremtiden vil arbeide for bedre gjennomføring på gradene, vil instituttet også ta høyde for at våre fag har en viktig rolle som tilleggskompetanse for andre profesjoner og yrkesbakgrunner, og unngå tiltak som legger hindringer i veien for denne studentgruppen. Instituttet arbeider derfor parallelt med å utvikle nye og forbedre eksisterende 40-grupper. F.eks. vil FPill-prosjektet *Philosophy and the Sciences* innebære en omfattende revisjon av 40-gruppen i vitenskapsfilosofi.
- På klassisk ser vi også på muligheten for å gjennomføre årsenhet i Antikkens kultur og enkeltemner over nettet, spesielt som etterutdanning for lærere.

I tillegg til disse tiltakene for å forbedre eksisterende programmer, og å øke gjennomstrømmingen på eksisterende emner, har IFIKK i neste periode planer om to ny utdanningssatsinger:

- 1) En BA-grad i Filosofi, politikk og økonomi, i samarbeid med Institutt for Statsvitenskap og Økonomisk institutt. Denne vil markedsføres spesielt mot politiske ungdomsorganisasjoner og NGOer, og vil trolig fremstå som en mer yrkesrettet utdanning enn en tradisjonell BA i filosofi.
- 2) Deltakelse i UiOs tverrfaglige Honours-program.

Begge disse satsningene vil hovedsakelig basere seg på eksisterende emner, slik at de vil medføre en begrenset økning i ressursbruk.

Exphil er en svært vesentlig del av IFIKKs undervisningsportefølje. Etter innføring av den nye ordningen, er emnet mindre ressurskrevende, men vi arbeider videre med kvalitetsutvikling. Blant annet er vi nå i ferd med å utforme nytt pensum og skrive ny lærebok innen faget. Omleggingen vil medføre en ny organisering av stoffet i pensum, som blir mer problemorientert enn tidligere. Det er også et mål at det nye pensumet skal være bedre tilpasset til den nye seminarmodellen. Selv om hele denne prosessen har krevd en del ressurser på kort sikt, anser vi det som en viktig investering, som forhåpentlig vil komme hele universitetet til gode, både gjennom større gjennomføring, mer fornøyde studenter, og studenter med et tydeligere kunnskapsgrunnlag.